

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

M. Vitruvii ... De architectura libri decem

**Vitruvius
Frontinus, Sextus Iulius**

Argentorati, 1543

Cap. IIII

[urn:nbn:de:bsz:31-128539](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128539)

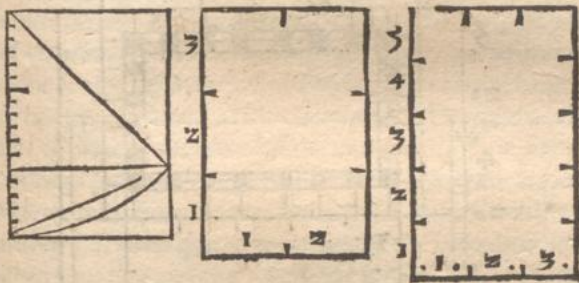
Testudinata uero ibi fiunt, ubi non sunt impetus magni, & in contignationibus supra spatiosa redduntur habitationibus.

DE ATRIIS ET ALIS ET TABLINIS,

cum dimensionibus & symmetrijs eorum.

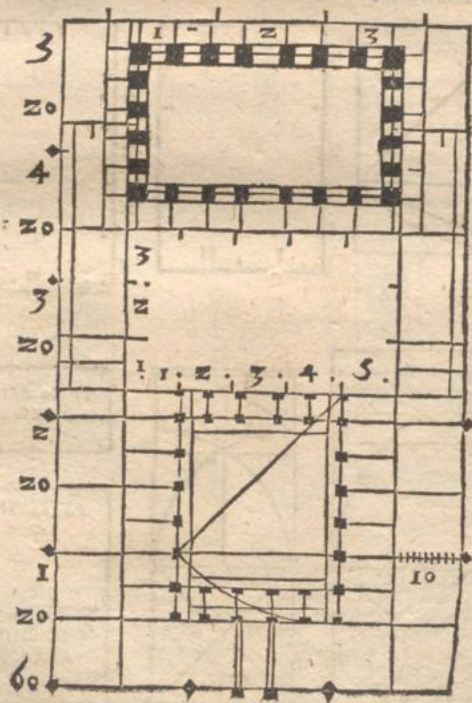
CAPVT IIII.

ATRIORVM uero longitudines & latitudines tribus generibus firmantur: & primum genus distribuitur, uti longitudo cum in quinque partes diuisa fuerit, tres partes latitudini denentur. Alterum cum in tres partes diuidatur, duae partes latitudini tribuantur. Tertium uti latitudo in quadrato paribus lateribus describatur, in quo quadrato diagonij linea ducatur, & quantum spatium habuerit ea linea diagonij, tanta longitudo atrio detur.

ATRIORVM EX TRIBVS CONFORMATIS
generibus & alarum tablinorum aut faucium impluui-
rum, peristyliorum quoq; & aliorum eorum
membrorum symmetria.

Altitudo eorum, quanta longitudo fuerit, quarta dempta, sub trabes ex
tollatur, reliquum lacunarium & arcæ supra trabes ratio habeatur.
Alis dextra ac sinistra latitudo, cum sit atrij longitudo ab triginta pedi-
bus ad pedes quadraginta, ex tertia parte eius constituatur. Ab quadra-
ginta ad pedes quinquaginta longitudo diuidatur in partes tres & dimi-
diam: ex his una pars alis detur. Cum autem erit longitudo ab quinquaginta
pedibus ad sexaginta, pars quarta longitudinis alis tribuatur. Ab
pedibus sexaginta ad octoginta, longitudo diuidatur in partes quatuor ei

dim
ped
din
lati
den
ad
ten
ex
bus
sym
hab
his
tas
ben
din
nil
iten
titu
eru
qua
lati
tud
par
te
col
rist
ita
nan

T

dimidiam, ex his una pars fiat alarum latitudo. Ab pedibus octoginta ad pedes centum, in quinque partes diuisa longitudo, iustam constituerit latitudinem alarum. Trabes earum liminares ita alie ponantur, ut altitudines latitudinibus sint æquales. Tablino, si latitudo atrij erit pedum uiginti, dempta tertia, eius spatium reliquum tribuatur. Si erit ab pedibus triginta, ad quadraginta, ex atrij latitudine, tablino dimidium tribuatur. Cum autem ab quadraginta ad sexaginta, latitudo diuidatur in partes quinque, ex his due tablino contribuuntur. Non enim atria minora cum maioribus easdem possunt habere symmetriarum rationes. Si enim minorum symmetrijs utemur in maioribus, neque tablina, neque alie utilitatem poterunt habere: sin autem maiorum in minoribus utemur, uasta et immania in his ea erunt membra. Itaque generatim magnitudinum rationes exquisitas, et utilitati et aspectui conscribendas putauimus. Altitudo tablini ad trabem, adiecta latitudinis octaua constituatur. Lacunaria eius tertia latitudinis ad altitudinem adiecta extollantur. Fauces minoribus atrijs et tablini latitudine dempta tertia, maioribus dimidia constituantur. Imagines item alie cum suis ornamentis ad latitudinem alarum sint constitutæ. Latitudines hostiorum ad altitudinem, si Dorica erunt, uti Dorica, si Ionica erunt, uti Ionica perficiantur. Quemadmodum de thyromatis, in quibus quarto libro rationes symmetriarum sunt expositæ. Impluij lumæ latum latitudinis atrij, ne minus quarta, ne plus tertia parte relinquatur: longitudo uti atrij pro rata parte fiat. Peristylia autem in transuerso tertia parte longiora sint, quam introrsus. Columnæ tam altæ, quam porticus late fuerint. Peristylorum intercolumnia ne minus trium, ne plus quatuor columnarum crassitudine inter se distent. Sin autem Dorico more in peristylis columnæ erunt faciendæ, uti in quarto libro de Doricis scripsi, ita moduli sumantur, ut ad eos modulos triglyphorumque rationes disponantur.

DE TRICLINIIS ET OECIS, ET EXEDRIS,

et pinacothecis, et eorum dimensionibus.

CAPVT V.

TRICLINIORVM quanta latitudo fuerit, bis tanta longitudo fieri debet. Altitudines omnium conclauiorum quæ oblonga fuerint, sic